

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC

Αθήνα, 25/07/2022

Αριθ. Πρωτ. : 2014

ρυθμιστική αρχή
σιδηροδρόμων
regulatory
authority
for railways

ΑΠΟΦΑΣΗ (61/2022)

της 174ης Συνεδρίασης της Ολομέλειας της 25.07.2022

ΘΕΜΑ Έγκριση Εγχειριδίου Εσωτερικού Ελέγχου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της ΡΑΣ

Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Έχοντας υπόψη:

1. το ν.4795/2021 «Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του Δημοσίου Τομέα, Σύμβουλος Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση και άλλες διατάξεις για την δημόσια διοίκηση και την αυτοδιοίκηση».
2. την Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ4δ/οικ.89995/21/12/2018 (ΦΕΚ 5781/15-11-2018) «Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων», άρθρο 6.Α Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.
3. την υπ. αριθμ. πρωτ. 399 / 07.03.2022 Απόφαση Ολομέλειας της ΡΑΣ «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου ΡΑΣ».
4. την υπ. αριθμ. πρωτ. 1852 / 11.07.2022 Εισήγηση της Προέδρου προς την Ολομέλεια της ΡΑΣ.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

την έγκριση του «Εγχειριδίου Εσωτερικού Ελέγχου της ΡΑΣ».

Η Πρόεδρος

Ιωάννα Τσιαπαρίκου

Συνημμένα:

- (1) «Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου της ΡΑΣ».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC

ρυθμιστική αρχή
σιδηροδρόμων
regulatory
authority
for railways

ΜΟΝΑΔΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ημερομηνία: 30/5/2022

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΡΑΣ (Έκδοση 1.0)

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΡΑΣ

Με την Κοινή Υπουργική Απόφαση της 21/12/2018 δημοσιεύτηκε ο «Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων», με το άρθρο 5 του οποίου καθορίστηκε η διάρθρωση των μονάδων της ΡΑΣ. Δυνάμει αυτού δημιουργήθηκε και η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (εφεξής ΜΕΕ) επιπέδου Τμήματος, η οποία είναι υπαγόμενη απευθείας στην Διοίκηση της ΡΑΣ, δηλαδή στην Πρόεδρο και την Ολομέλεια.

Στην συνέχεια εγκρίθηκε από την Ολομέλεια της ΡΑΣ στις 20/6/2019 ο «Κανονισμός Εσωτερικού Ελέγχου της ΡΑΣ», ο οποίος καθόριζε το πλαίσιο λειτουργίας της Μονάδας έως και σήμερα.

Με την δημοσίευση του ν.4795/2021 τον Απρίλιο 2021, διαπιστώθηκε η ανάγκη της αναθεώρησης του υφιστάμενου Κανονισμού Εσωτερικού Ελέγχου της ΡΑΣ ώστε να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις του νέου νόμου. Η κατάρτιση του νέου Κανονισμού έγινε από τον προϊστάμενο της ΜΕΕ και εγκρίθηκε από την Ολομέλεια της ΡΑΣ με την υπ. αριθμ. 807/18-3-2022 απόφασή της.

Κατά την σύνταξη του νέου Κανονισμού και με σκοπό την δημιουργία μιας αποτελεσματικής Μονάδας δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα παρακάτω σημεία:

- Ασυμβίβαστο καθηκόντων προϊσταμένου και προσωπικού ΜΕΕ με οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα που δεν σχετίζονται με το έργο της Μονάδας (άρθρο 9.8 ν.4795/2021).
- Στόχοι και αρμοδιότητες της ΜΕΕ (άρθρο 7 νέου Κανονισμού-10 ν.4795)
- Ανεξαρτησία λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου (άρθρο 8 νέου Κανονισμού-7 ν.4795)
- Ετήσια Έκθεση με Γνώμη (άρθρο 11 νέου Κανονισμού-13 ν.4795)
- Διαδικασίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Κινδύνων της ΡΑΣ (άρθρο 12 νέου Κανονισμού). Πρέπει να τονιστεί ότι όπως απαιτείται από τον ν.4795 και τα Διεθνή Πρότυπα για την επαγγελματική εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην έλεγχο βάσει αξιολόγησης επιχειρησιακών κινδύνων της Αρχής.
- Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών (άρθρο 13 νέου Κανονισμού-14 ν.4795)
- Πρόγραμμα αξιολόγησης και βελτίωσης ποιότητας της ΜΕΕ (άρθρο 16 νέου Κανονισμού-17 ν.4795)

Στην συνέχεια της έγκρισης του Κανονισμού από την Ολομέλεια της ΡΑΣ, ο προϊστάμενος της ΜΕΕ προχώρησε στην σύνταξη του Εγχειριδίου Εσωτερικών Ελέγχων της ΜΕΕ σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρου 10.2.α του ν.4795/2021, στο οποίο γίνεται ανάλυση και εξειδίκευση των προβλέψεων του νέου Κανονισμού. Το Εγχειρίδιο θα υποβληθεί με την σειρά του προς έγκριση στην Ολομέλεια της ΡΑΣ.

2. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Τα τελευταία χρόνια η κατάρτιση του ετησίου προγράμματος ελέγχων έχει διαποτιστεί από νέες φιλοσοφίες, με αποτέλεσμα από έλεγχο συστημάτων και διαδικασιών να έχει περάσει σε έλεγχο βάσει αναγνώρισης των πιθανών κινδύνων (risk based audit). Αυτό σημαίνει ότι οι Οργανισμοί πρέπει να εκπονήσουν διαδικασία αναγνώρισης και αποτίμησης των κινδύνων που πιθανόν θα προκύψουν κατά την λειτουργίας τους.

Για να πραγματοποιηθεί η ανωτέρω διαδικασία στη ΡΑΣ, απαιτείται η υιοθέτηση και εφαρμογή μιας σειράς βημάτων τα οποία παρατίθενται αναλυτικά παρακάτω:

- Εντοπισμός και καταγραφή των Διαδικασιών που χρησιμοποιούν οι μονάδες του Οργανισμού κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (άρθρο 5.2 ν.4795).
- Καταγραφή των πιθανών Κινδύνων που απειλούν την απρόσκοπτη εφαρμογή των Διαδικασιών .
- Αξιολόγηση των Κινδύνων του Οργανισμού βάσει της πιθανότητας εμφάνισης και του μεγέθους της επίπτωσης
- Σύνταξη του Μητρώου Κινδύνων και του Πίνακα Διαδικασιών/Κινδύνων.
- Επιλογή των Κινδύνων που θα ελεγχθούν βάσει της κατάταξής τους στον Πίνακα Διαδικασιών/Κινδύνων.

- Σύνταξη του Ετησίου Προγράμματος Ελέγχων βάσει της ανωτέρω επιλογής.
- Έγκριση του Προγράμματος από την Διοίκηση του Οργανισμού.
- Διενέργεια των Ελέγχων του Προγράμματος , συγγραφή και υποβολή των Εκθέσεων Εσωτερικού Ελέγχου.
- Συγγραφή και υποβολή της Ετήσιας Έκθεσης Εσωτερικού Ελέγχου (τέλος της χρονιάς).
- Επανάληψη της ανωτέρω διαδικασίας το επόμενο έτος, ενσωματώνοντας την αποκτηθείσα εμπειρία.

2.1. Διαμόρφωση Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων

Στο τέλος κάθε έτους ο προϊστάμενος της ΜΕΕ καταρτίζει το πρόγραμμα ελέγχου για τον επόμενο χρόνο. Το πρόγραμμα είναι ετήσιας διάρκειας. Ο σωστός σχεδιασμός του προγράμματος απαιτεί καλή γνώση των επιχειρησιακών κινδύνων, της επάρκειας και λειτουργίας του συστήματος διοίκησης προκειμένου να επισημανθούν οι αδυναμίες αυτού για περαιτέρω διορθωτικές παρεμβάσεις. Το γεγονός αυτό θα συμβάλει στον περιορισμό η ακόμα και στην εξάλειψη πιθανών επιπτώσεων από υφιστάμενους κινδύνους.

Σύμφωνα με το άρθρο 5.2 του ν.4795/2021 και την απόφαση ΦΓ8/55081/2020 (Β 4398) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όλοι οι φορείς του Δημοσίου τομέα υποχρεούνται στην πλήρη καταγραφή και συνεχή ενημέρωση των διαδικασιών που αφορούν σε όλες τις λειτουργίες και τις δράσεις τους.

Στη συνέχεια για να εντοπιστούν και καταγραφούν οι κίνδυνοι μέσα στον Οργανισμό, οι προϊστάμενοι των Μονάδων/Τμημάτων καλούνται από τον προϊστάμενο της ΜΕΕ να συμπληρώσουν στην αρχή κάθε χρόνου τους «Πίνακες Διαδικασιών/Κινδύνων», στους οποίους καταγράφεται:

- η αναλυτική περιγραφή των διαδικασιών που εφαρμόζουν,
- οι εγγενείς κίνδυνοι που προκύπτουν από την εφαρμογή τους,
- τα αίτια των κινδύνων,
- οι υφιστάμενες δικλείδες ελέγχου στόχους,
- τους τυχόν υπολειμματικούς κινδύνους.

2.2. Ορισμός Κίνδυνου -Ενδεικτική λίστα πιθανών κινδύνων στον οργανισμό

Κίνδυνος είναι η πιθανότητα μη επίτευξης της πάσης φύσεως στόχων/ ευκαιριών που τίθενται από την διοίκηση ή η πιθανότητα επίτευξης των πιθανών απειλών. Οι Οργανισμοί στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους αντιμετωπίζουν σε καθημερινή βάση μια σειρά από κινδύνους. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορεί να είναι στρατηγικής σημασίας, οικονομικοί,

λειτουργικοί, συστημάτων πληροφορικής, ανθρωπίνου δυναμικού, στην διαδικασία εποπτείας κλπ.

Παρακάτω παρατίθεται κατάλογος ενδεικτικών κινδύνων ανά κατηγορία (κάποιοι κίνδυνοι μπορούν να τοποθετηθούν σε περισσότερες της μίας κατηγορίας) :

Γενικοί Λειτουργικοί Κίνδυνοι

- Μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR).
- Μη συμμόρφωση με τις οδηγίες για λήψη μέτρων για τον περιορισμό εξάπλωσης επιδημιών (πχ Covid-19).
- Έλλειψη διαδικασιών στις λειτουργίες του Οργανισμού.
- Αδυναμία πρόσληψης και αντικατάστασης στελεχών.
- Έλλειψη πληροφόρησης η οποία επηρεάζει την λήψη αποφάσεων από την διοίκηση.

Κίνδυνοι κατά την Εποπτεία των Σιδηροδρομικών Οργανισμών

- Ανεπαρκή προγράμματα επιθεωρήσεων (ποσοτικά ή ποιοτικά) για τις επιτηρούμενες εταιρείες.
- Ανεπάρκεια πόρων για την εκτέλεση των προγραμμάτων επιθεώρησης.
- Μη πλήρης εκτέλεση των προγραμμάτων επιθεώρησης.
- Μη υιοθέτηση σύγχρονων μέσων επιθεώρησης (τεχνικά ή ηλεκτρονικά μέσα).
- Μη παρακολούθηση πορείας άρσης μη συμμορφώσεων από τις εποπτευόμενες εταιρείες.

Κίνδυνοι κατά την λειτουργία της Αδειοδότησης και της Πιστοποίησης της Ασφάλειας

- Πιθανές παραλείψεις κατά την διαδικασία αξιολόγησης νέων Αδειών ή Πιστοποιητικών σιδηροδρομικών εταιρειών.
- Μη τήρηση κρίσιμων καταληκτικών προθεσμιών κατά την διαδικασία αξιολόγησης νέων Αδειών ή Πιστοποιητικών σιδηροδρομικών εταιρειών.
- Μη ανανέωση Αδείας ή Πιστοποιητικών σιδηροδρομικών εταιρειών εντός χρονικού διαστήματος καθορισμένου από την σχετική νομοθεσία.

Οικονομικοί -Λογιστικοί Κίνδυνοι

- Μη εφαρμογή νόμων Δημοσιονομικής διαχείρισης για το Δημόσιο (πχ Ν.4270).
- Μη τήρηση κανονισμών Δημοσίου για τις προμήθειες.
- Εκτροχιασμός προϋπολογισμού.
- Οικονομικές καταστάσεις που περιέχουν ανακρίβειες.

Κίνδυνοι Συστημάτων πληροφορικής

- Εξωτερική κακόβουλη επίθεση κυβερνοασφάλειας στο πληροφοριακό σύστημα.
- Απώλεια δεδομένων πληροφορικής.
- Δικαίωμα πρόσβασης στα συστήματα από αναρμόδια άτομα.
- Αδυναμία συστημάτων να υποστηρίξουν όγκο συναλλαγών.
- Ποιοτική αδυναμία συστημάτων να υποστηρίξουν λειτουργίες του Οργανισμού.

Κίνδυνοι Ανθρώπινου Δυναμικού

- Ανεπαρκή προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης προσωπικού.
- Έλλειψη πολιτικής προοπτικής και σταδιοδρομίας προσωπικού.
- Αναξίωπστη διαδικασία αξιολόγησης προσωπικού.
- Χαμηλό ηθικό προσωπικού από λάθη στην διαχείρισή του.

2.3. Αξιολόγηση Κινδύνων

Όπως προαναφέραμε τα δύο σημαντικά κριτήρια για την εκτίμηση των κινδύνων είναι

- η πιθανότητα εμφάνισης τους
- και το μέγεθος της επίπτωσης που θα έχουν στην επίτευξη των στόχων του Οργανισμού.

Φυσικά τα δύο ανωτέρω μεγέθη μπορούν να εκτιμηθούν μόνο κατά προσέγγιση, δεδομένου και της υποκειμενικότητας της κρίσης των εμπλεκομένων. Γι' αυτό την πρώτη φορά η διαδικασία θα έχει διερευνητικό χαρακτήρα και στις επόμενες χρονιές θα αξιοποιηθεί η προκύπτουσα εμπειρία για την αντικειμενικότερη αξιολόγηση των κινδύνων.

Παρακάτω δίνεται η ενδεικτική βαθμονόμηση για κάθε μία από τις δύο αυτές διαστάσεις

Για την Πιθανότητα εμφάνισης

5	Βέβαιο	Πιθανότητα μεγαλύτερη του 90% για να συμβεί ο κίνδυνος στους επόμενους 12 μήνες
4	Πολύ πιθανό	Πιθανότητα μεταξύ του 75% και 90% για να συμβεί ο κίνδυνος στους επόμενους 12 μήνες
3	Πιθανό	Πιθανότητα μεταξύ του 40% και 75% για να συμβεί ο κίνδυνος στους επόμενους 12 μήνες
2	Λίγο πιθανό	Πιθανότητα μεταξύ του 10% και 40% για να συμβεί ο κίνδυνος στους επόμενους 12 μήνες
1	Πολύ λίγο πιθανό	Πιθανότητα μικρότερη του 10% για να συμβεί ο κίνδυνος στους επόμενους 12 μήνες

Για το μέγεθος της Επίπτωσης

Η επίπτωση ενός πιθανού κινδύνου στην επίτευξη των στόχων ενός Οργανισμού μπορεί να έχει πολλές μορφές. Μπορεί να είναι επίπτωση οικονομικής φύσεως, να είναι επίπτωση στην συνολική απόδοση ή στην καλή φήμη ενός Οργανισμού κ.λπ.. Παρακάτω έγινε προσπάθεια ενδεικτικής καταγραφής των βασικότερων κατηγοριών επιπτώσεων ενός κινδύνου που πιθανόν απειλούν τον Οργανισμό και που θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν:

- Σημαντική επίπτωση επί του συνολικού προϋπολογισμού του Οργανισμού.
- Σημαντική Απόκλιση από καθιερωμένα κριτήρια απόδοσης.
- Μη επίτευξη των στόχων της διαδικασίας Εποπτείας των σιδηροδρομικών οργανισμών.
- Μη επίτευξη των στόχων της διαδικασίας Αδειοδότησης και Πιστοποίησης των σιδηροδρομικών οργανισμών.
- Αρνητική δημοσιότητα /βλάβη στη φήμη του Οργανισμού.
- Αποτυχία συμμόρφωσης με νομοθετικό πλαίσιο (πχ Κανονισμό περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR)).
- Εσφαλμένη, χαμένη ή σημαντικά καθυστερημένη διοικητική πληροφόρηση.
- Αποτυχία της λειτουργίας μιας κρίσιμης δραστηριότητας όπως η διακοπή του πληροφοριακού συστήματος με αποτέλεσμα τη σοβαρή διακοπή δραστηριοτήτων.
- Ευρήματα Εξωτερικού Ελέγχου.

Όσον αφορά την κατ' εκτίμηση κατάταξη του μεγέθους των ανωτέρω επιπτώσεων (η οποία είναι σαφώς υποκειμενική) θα χρησιμοποιηθεί η παρακάτω κλίμακα μέτρησης:

5	Ακραίο	Εκτιμώμενη επίπτωση μεγαλύτερη του 90%
4	Υψηλό	Εκτιμώμενη επίπτωση μεταξύ του 75% και 90%
3	Μέτριο	Εκτιμώμενη επίπτωση μεταξύ του 40% και 75%
2	Χαμηλό	Εκτιμώμενη επίπτωση μεταξύ του 10% και 40%
1	Αμελητέο	Εκτιμώμενη επίπτωση μικρότερη του 10%

2.4. Δημιουργία Μητρώου Κινδύνων - Πίνακας Διαδικασιών/Κινδύνων

Ο υπολογισμός για την αξιολόγηση του κάθε κινδύνου γίνεται βάση του τύπου **Κίνδυνος = Πιθανότητα * Επίπτωση**. Στην συνέχεια το αποτέλεσμα αξιολογείται βάσει της ακόλουθης Μήτρας. Αν με τον υπολογισμό εντάσσεται στη Κόκκινη ζώνη (>15) τότε είναι Υψηλός, εάν εντάσσεται στην Κίτρινη Ζώνη (4 έως 12) είναι Μέτριος, ενώ αν εντάσσεται στην Πράσινη Ζώνη (3 έως 1) είναι Χαμηλός.

Μήτρα Αξιολόγησης Κινδύνου

ΕΠΙΠΤΩΣΗ					
Ακραία-5	5	10	15	20	25
Υψηλή -4	4	8	12	16	20
Μέτρια-3	3	6	9	12	15
Χαμηλή -2	2	4	6	8	10
Αμελητέα-1	1	2	3	4	5
ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ	Απίθανο	Σχετικά Απίθανο	Πιθανό	Πολύ πιθανό	Βέβαιο

Στην συνέχεια της αξιολόγησης των κινδύνων βάση της «Μήτρας Αξιολόγησης Κινδύνων» , ταξινομούνται όλοι οι αξιολογημένοι κίνδυνοι στον Πίνακα Διαδικασιών/Κινδύνων, με βάση το βαθμό επικινδυνότητάς τους, ξεκινώντας από τους Κινδύνους με την υψηλότερη βαθμολογία και καταλήγοντας στους Κινδύνους με την μικρότερη βαθμολογία.

Στον Πίνακα Διαδικασιών/Κινδύνων θα προστίθενται (κατόπιν έρευνας στην σχετική Εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία) πιθανοί υποχρεωτικοί έλεγχοι Κινδύνων που προβλέπονται από αυτήν. Οι Κίνδυνοι αυτοί θα παίρνουν τον χαρακτηρισμό του Υψηλού Κινδύνου και θα προηγούνται στην ιεράρχηση των υπό έλεγχο Κινδύνων.

Παρακάτω δίνεται ως παράδειγμα, ένας ενδεικτικός Πίνακας Διαδικασιών/Κινδύνων για τυχαίους κινδύνους του Οργανισμού, καταμετρημένοι ανά Τμήμα που καταρτίστηκε από την ΜΕΕ. Φυσικά η οριστική αξιολόγηση και βαθμολόγηση των παρακάτω πινάκων θα προκύψει από την συμπλήρωση τους από τους προϊσταμένους των αντιστοίχων Μονάδων/Τμημάτων, στην αρχή κάθε χρονιάς.

Ενδεικτικός Πίνακας Διαδικασιών/Κινδύνων ανά Τμήμα

A/A	Τμήμα/ Διαδικασία	Κίνδυνος	Πιθανότητα	Επίπτωση	Επικινδυνότητα	Κατηγορία Κινδύνου
1	Τμήμα Ρύθμισης/ Ανανέωση αδειας Σιδηροδρομικών Επιχειρήσεων (ΣΕ)	Μη ανανέωση αδειας ΣΕ εντός προθεσμίας από το Τμήμα	3	5	15	Υψηλός
2	Τμήμα Ασφαλείας/ Εφαρμογή προβλεπόμενων μέτρων ασφαλείας από ΣΕ	Πλημμελής εφαρμογή μέτρων	3	5	15	Υψηλός

A/A	Τμήμα/ Διαδικασία	Κίνδυνος	Πιθανότητα	Επίπτωση	Επικινδυνότητα	Κατηγορία Κινδύνου
3	Διοικητικό Τμήμα/ Μέτρα αποφυγής διασποράς της πανδημίας βάσει εγκυκλίων	Μη σωστή εφαρμογή μέτρων για διασπορά επιδημίας	3	5	15	Υψηλός
4	Τμήμα Ασφαλείας/ Πλάνο εποπτείας και ελέγχων στον ΟΣΕ και τις ΣΕ	Ανεπαρκής αριθμός ελέγχων σε ΣΕ και ΟΣΕ	3	5	15	Υψηλός
5	Διοικητικό Τμήμα/ Διαχείριση σωστής λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων	Απώλεια δεδομένων πληροφορικής	3	4	12	Μέτριος
6	Οικονομικό Τμήμα/ Διαδικασία παρακολούθησης εκτέλεσης προϋπολογισμού	Εκτροχιασμός προϋπολογισμού	2	5	10	Μέτριος
7	Οικονομικό Τμήμα/ Διαδικασία κατάρτισης και αποστολής στο ΓΛΚ οικονομικών αναφορών	Λάθη στις οικονομικές αναφορές	2	4	8	Μέτριος
8	Τμήμα Ασφαλείας/ Διαδικασία τήρησης κανονισμού ΓΚΠΔ στα αρχεία υποψηφίων μηχανοδηγών	Διαρροή προσωπικών δεδομένων	2	4	8	Μέτριος
9	Οικονομικό Τμήμα/ Διαδικασία ανάληψης υποχρέωσης-προμήθειες	Καθυστερήσεις στις προμήθειες υλικών	1	2	2	Χαμηλός
10	Διοικητικό Τμήμα/ Διαδικασία εκπαίδευσης/κατάρτισης προσωπικού	Ανεπαρκή προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης προσωπικού	1	2	2	Χαμηλός

Ο ανωτέρω Πίνακας δίνει άμεσα την δυνατότητα σε οποιοδήποτε στέλεχος του Οργανισμού να λάβει μια ξεκάθαρη εικόνα για τους κινδύνους που απειλούν τον Οργανισμό. Είναι ένα πολύτιμο εργαλείο ειδικά για την διοίκηση της ΡΑΣ και τη ΜΕΕ.

2.5. Ανάπτυξη Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων

Ο ετήσιος προγραμματισμός των Ελέγχων της ΜΕΕ θα γίνεται αφού πραγματοποιηθεί η ετήσια διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης των κινδύνων ανά Τμήμα/Μονάδα του Οργανισμού. Αφού τελειώσει η ετήσια διαδικασία και καταρτιστεί ο Πίνακας

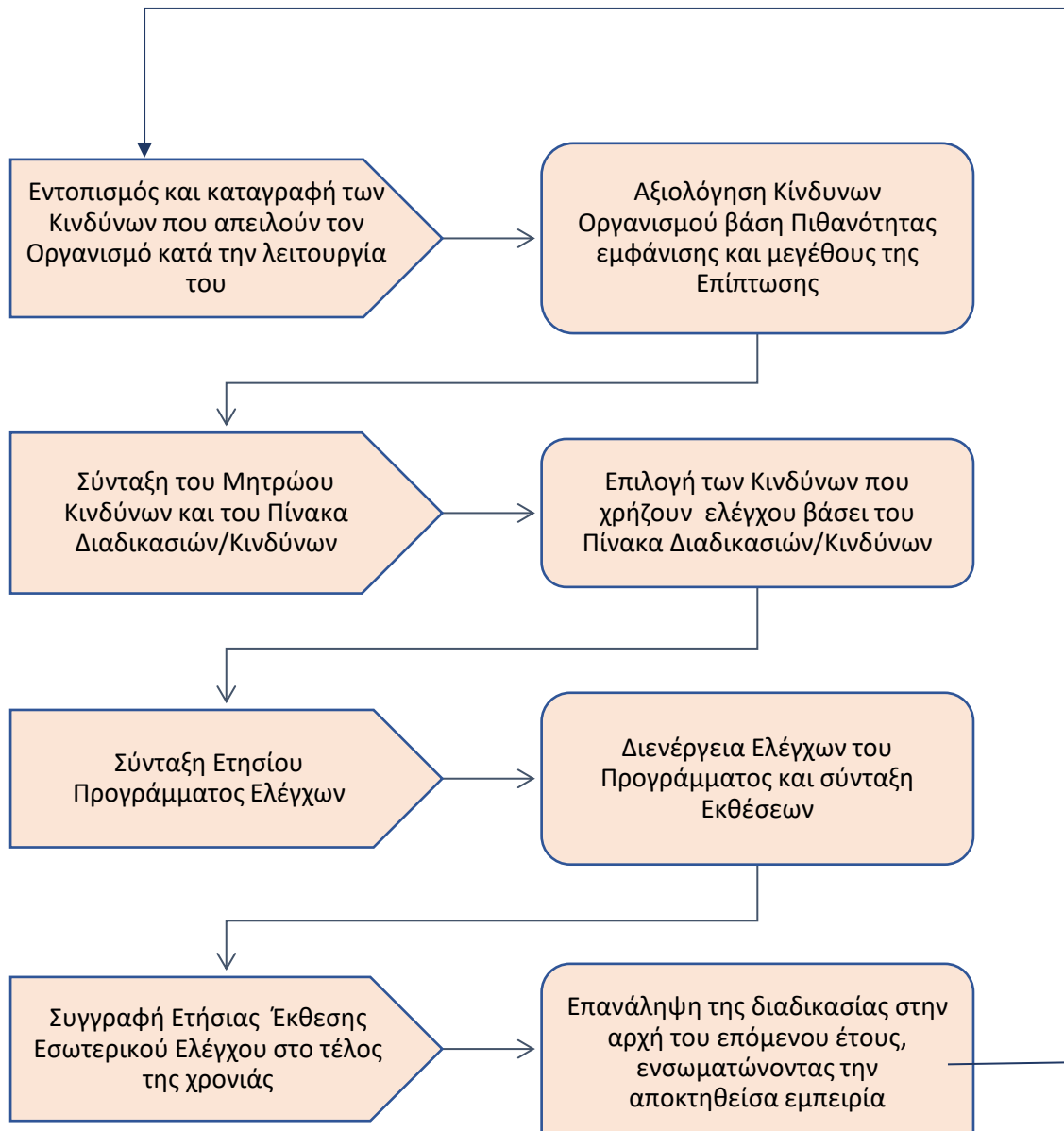
Διαδικασιών/Κινδύνων, ο προϊστάμενος της ΜΕΕ θα καταρτίζει το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων, με βάση την βαθμολόγηση των κινδύνων που προκύπτει από τον Πίνακα . Φυσικά προτεραιότητα ελέγχου θα έχουν οι υψηλοί κίνδυνοι και εφόσον υπάρχουν οι πόροι θα ελέγχονται στην συνέχεια οι μέτριοι κίνδυνοι.

Στην συνέχεια το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων, υποβάλλεται στον Πρόεδρο για την από κοινού αξιολόγησή του. Ο Πρόεδρος μπορεί να επιφέρει αλλαγές επί του Προγράμματος ή μπορεί να ζητήσει την προσθήκη επιπλέον ελέγχων που δεν συμπεριλαμβάνονταν στο Πρόγραμμα. Επίσης μπορεί να ζητήσει την διεξαγωγή εκτάκτων ελέγχων οποιαδήποτε χρονική στιγμή του έτους, επιφέροντας στο Ετήσιο Πρόγραμμα τις αντίστοιχες αλλαγές.

Από την στιγμή που το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων εγκριθεί από τον Πρόεδρο ξεκινά η υποχρέωση από τον προϊστάμενο της ΜΕΕ για τήρησή του κατά το αναφερόμενο ημερολογιακό έτος. Οι προϊστάμενοι των Μονάδων έχουν υποχρέωση να λάβουν και να εφαρμόσουν μέτρα αντιμετώπισης για τους υψηλούς κινδύνους των Μονάδων τους και κατά την προγραμματισμένη ημερομηνία ελέγχου τους, θα γίνεται αξιολόγησή των μέτρων αυτών με σκοπό την αξιολόγηση του υπολειμματικού κινδύνου (ο κίνδυνος που απομένει μετά την λήψη μέτρων).

Τα συμπεράσματα και η εμπειρία της εφαρμογής του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων, θα καταγραφούν από τον προϊστάμενο της ΜΕΕ στην Ετήσια Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου στο τέλος του εξεταζόμενου έτους και θα αποτελέσουν το έναυσμα για πιθανές βελτιώσεις/τροποποιήσεις κατά την ετήσια ενημέρωση του Πίνακα Διαδικασιών/ Κινδύνων και του Ετήσιου Προγράμματος του επομένου έτους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΒΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

3. ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΕΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ

3.1. Εντολή για Εσωτερικό Έλεγχο

Μετά την έγκριση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών της ΜΕΕ από τον πρόεδρο της Αρχής, αρχίζει η υλοποίηση αυτού. Το ελεγκτικό έργο ανατίθεται στον εσωτερικό ελεγκτή με την έκδοση Εντολής Ελέγχου από τον πρόεδρο , η οποία θα έχει την παρακάτω μορφή και θα παραλαμβάνει τις παρακάτω αναφερόμενες πληροφορίες:

Εντολή Εσωτερικού Ελέγχου	
Αριθμός εντολής:	
Ημερομηνία έκδοσης:	
Ελεγχόμενο Τμήμα/Μονάδα:	
Ελεγκτής:	
Ελεγχόμενη Διαδικασία:	
Είδος Διαδικασίας	
Σκοπός Ελέγχου:	
Εύρος Ελέγχου (έτος αναφοράς):	
Διάρκεια (διενέργεια/ προσωρινή έκθεσή/υποβολή οριστικής έκθεσης):	

3.2. Ειδοποίηση διεξαγωγής Εσωτερικού Ελέγχου

Αφού ο προϊστάμενος της ΜΕΕ λάβει την Εντολή Ελέγχου από τον διοίκηση, προχωρά στην αποστολή της «Ειδοποίησης Εσωτερικού Ελέγχου» στο ελεγχόμενο Τμήμα/Μονάδα. Η «Ειδοποίηση» έχει την ίδια μορφή και περιλαμβάνει τις ίδιες πληροφορίες με την «Εντολή Ελέγχου». Η αποστολή της πρέπει να γίνει μία εβδομάδα πριν την ημερομηνία έναρξης του Ελέγχου. Σε περίπτωση έκτακτων υποχρεώσεων του ελεγχόμενου Τμήματος/Μονάδας, η ημερομηνία επιθεώρησής μπορεί να μεταφερθεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

3.3. Διενέργεια Εσωτερικού Ελέγχου

Κατά την διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου ο ελεγκτής επικεντρώνει τις προσπάθειές του στις παρακάτω ενέργειες:

- Αξιολόγηση των διαδικασιών και των κινδύνων που περιλαμβάνονται στους Πίνακες Διαδικασιών/Κινδύνων που έχει καταρτίσει το ελεγχόμενο Τμήμα/Μονάδα

- Αξιολόγηση των υφιστάμενων δικλίδων ασφαλείας που προβλέφθηκαν για κάθε καταγεγραμμένο κίνδυνο καθώς και του υπολειμματικού κινδύνου που προκύπτει από την εφαρμογή τους
- Εφόσον ο υπολειμματικός κίνδυνος παραμένει υψηλός, μπορεί να προτείνει, σε συνεργασία με το ελεγχόμενο τμήμα, επιπλέον μέτρα για την αντιμετώπιση του.

Για να επιτύχει τα ανωτέρω ο ελεγκτής δύναται να χρησιμοποιήσει διάφορα εργαλεία όπως:

- Συνεντεύξεις με το προσωπικό του ελεγχόμενου τμήματος (δομημένη ή μη δομημένη συνέντευξη ή συνδυασμός των δύο)
- Ερωτηματολόγια τα οποία δίνει προς συμπλήρωση στο εμπλεκόμενο προσωπικό και διοίκηση (ανοικτού ή κλειστού τύπου)
- Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και τεκμηρίων ελέγχου (τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία ή μαρτυρίες)

Για την καταγραφή των ελεγκτικών ενεργειών , των εργασιών, των στοιχείων καθώς και των ευρημάτων και διατύπωση των συμπερασμάτων χρησιμοποιούνται από τον ελεγκτή τα «Φύλλα Ελέγχου» τα οποία έχουν την παρακάτω μορφή:

ΦΥΛΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ			
Ελεγχόμενη Υπηρεσία::			
Ημερομηνία Ελέγχου:			
A/A	Δραστηριότητα/Περιοχή Ελέγχου	Εργασίες -Στοιχεία	Ευρήματα-Διαπιστώσεις

3.4. Σύνταξη Προσωρινής Έκθεσης

Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της εκτέλεσης των ελεγκτικών ενεργειών, ο εσωτερικός ελεγκτής προχωρά στην σύνταξη της προσωρινής έκθεσης ελέγχου. Η προσωρινή έκθεση είναι σύντομη, περιεκτική και επικεντρωμένη στα ευρήματά και τις προτάσεις –συστάσεις προκειμένου να εντοπίζει άμεσα τα θέματα που χρήζουν βελτίωσης, ώστε να προσανατολίζει τους ελεγχόμενους στις αδυναμίες του συστήματος, βοηθώντας τους να προβούν στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.

Η προσωρινή Έκθεση περιλαμβάνει τις κάτωθι κύριες ενότητες:

- Εισαγωγή-αναφέρονται τα στοιχεία της εντολής ελέγχου, τα αποτελέσματα της δειγματοληψίας και η νομική βάση του ελέγχου.
- Τα αποτελέσματα του εσωτερικού ελέγχου-αναφέρονται τα ευρήματα του ελέγχου και οι προτάσεις βελτίωσης.

Στο Παράρτημα παρατίθεται Υπόδειγμα Προσωρινής Έκθεση το οποίο πρέπει να ακολουθεί ο Εσωτερικός Ελεγκτής κατά την σύνταξή της.

Η προσωρινή Έκθεση υποβάλλεται από τον προϊστάμενο της ΜΕΕ στον επικεφαλής των υπηρεσιών που ελέγχθηκαν. Στο στάδιο αυτό είναι δυνατό να υπάρξουν δύο περιπτώσεις:

- Η ελεγχόμενη υπηρεσία αποδέχεται την προσωρινή έκθεση
- Η ελεγχόμενη υπηρεσία απορρίπτει μερικά ή ολικά την έκθεση. Στην περίπτωση αυτή πραγματοποιείται συνάντηση του εσωτερικού ελεγκτή με τα στελέχη της ελεγχόμενης υπηρεσίας και μέσα από δημιουργική συζήτηση σε πνεύμα συνεργασίας, συζητούνται τα ευρήματα του ελέγχου και καταλήγουν σε κοινά συμφωνηθείσες ενέργειες και στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αυτών.

Μετά την ανωτέρω διαδικασία συντάσσεται η οριστική έκθεση.

3.5. Σύνταξη Οριστικής Έκθεσης

Ο ελεγκτής προβαίνει το συντομότερο δυνατό στην σύνταξη της οριστικής έκθεσης εσωτερικού ελέγχου, ώστε να διατηρεί τον επίκαιρο χαρακτήρα της. Η οριστική έκθεση περιλαμβάνει κυρίως:

- Την **επιτελική σύνοψη**, για την άμεση ενημέρωση της διοίκησης για τον έλεγχο
- Την **εισαγωγή**, η οποία περιλαμβάνει όσα αναφέρθηκαν στην εισαγωγή της προσωρινή έκθεσης
- Την **συνοπτική περιγραφή** της ελεγχόμενης διαδικασίας/λειτουργίας/συστήματος
- Τα **αποτελέσματα** του ελέγχου
- τις **συμφωνηθείσες ενέργειες** και το **χρονοδιάγραμμα υλοποίησής** τους

Στο Παράρτημα παρατίθεται Υπόδειγμα Οριστικής Έκθεση το οποίο πρέπει να ακολουθεί ο εσωτερικός ελεγκτής κατά την σύνταξή της.

Η Οριστική Έκθεση υποβάλλεται από τον προϊστάμενο της ΜΕΕ στον πρόεδρο της ΡΑΣ και κοινοποιείται στην ελεγχόμενη υπηρεσία, προκειμένου να προβεί στην υλοποίηση των συμφωνηθεισών ενεργειών.

3.6. Παρακολούθηση Υλοποίησης Συμφωνηθεισών Ενεργειών-Σύνταξη Αναφοράς Υλοποίησης

Μετά το στάδιο της υποβολής της οριστικής έκθεσης, οι συστάσεις που καταγράφηκαν στην έκθεση και έχουν συμφωνηθεί με την ελεγχόμενη υπηρεσία, καθώς και τα σχέδια διορθωτικών ενεργειών παρακολουθούνται από την ΜΕΕ. Όταν η ελεγχόμενη υπηρεσία υλοποιήσει πλήρως τις διορθωτικές ενέργειες, τότε ο προϊστάμενος της ΜΕΕ προχωρά στην σύνταξη της «Αναφορά Υλοποίησης Συμφωνηθεισών Ενεργειών», την οποία αποστέλλει στον πρόεδρο της ΡΑΣ και κοινοποιείται στην ελεγχόμενη υπηρεσία. Η αναφορά συντάσσεται σύμφωνα με την παρακάτω τυποποιημένη μορφή.

Αναφορά Υλοποίησης Συμφωνηθεισών Ενεργειών Εσωτερικού Ελέγχου	
Εντολή Ελέγχου:	
Ελεγχόμενο Τμήμα:	
Αριθμός Συμφωνηθεισών Ενεργειών:	
Συμφωνηθείσες Ενέργειες που υλοποιήθηκαν:	
Συμφωνηθείσες Ενέργειες που δεν υλοποιήθηκαν:	
Υπολειμματικός κίνδυνος που απομένει:	
Κίνδυνοι που εξακολουθούν να υφίστανται από τη μη υλοποίηση Συμφωνηθεισών Ενεργειών	

3.7. Τήρηση Φακέλου Ελέγχου

Ο προϊστάμενος της ΜΕΕ είναι υπεύθυνος για την τήρηση και φύλαξη του αρχείου των έργων (ελεγκτικών και συμβουλευτικών) που έχουν παραχθεί από τους ελεγκτές της ΜΕΕ. Οι φακέλοι ελέγχου/συμβουλευτικού έργου μπορούν να τηρούνται σε φυσικό ή/και ψηφιακό αρχείο και θα πρέπει να περιέχουν με οργανωμένο τρόπο τα παρακάτω έγγραφα:

- Την εντολή ελέγχου
- Την σχετική αλληλογραφία με τις ελεγχόμενες υπηρεσίες
- Τα στοιχεία του σχεδιασμού του ελεγκτικού/συμβουλευτικού έργου (ερωτηματολόγια, δειγματοληψία, πρόγραμμα έργου κλπ.)
- Την προσωρινή και οριστική έκθεση ελέγχου ή την έκθεση συμβουλευτικού έργου
- Την αναφορά υλοποίησης των συμφωνηθεισών ενεργειών του εσωτερικού ελέγχου

Η χρονική περίοδος φύλαξης του φυσικού αρχείου τίθεται στα πέντε χρόνια, ενώ το ψηφιακό αρχείο φυλάσσεται τουλάχιστον για μία δεκαετία.

4. Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας

Ο προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση, τήρηση και εφαρμογή ενός «Ετήσιου Προγράμματος Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας» για τη ΜΕΕ. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Αξιολόγησης καταρτίζεται στην αρχή της χρονιάς ως μέρος του «Ετησίου Προγράμματος Εργασιών της ΜΕΕ» και περιλαμβάνει τις εσωτερικές αξιολογήσεις με τις οποίες συνολικά εκτιμάται η ποιότητα της λειτουργίας της ΜΕΕ, Εφόσον είναι γνωστές εκ των προτέρων προγραμματισμένες εξωτερικές αξιολογήσεις περιλαμβάνονται και αυτές στο Ετήσιο Πρόγραμμα Αξιολόγησης.

Οι **εσωτερικές αξιολογήσεις** περιλαμβάνουν παρακολούθηση και βαθμολόγηση της απόδοσης της λειτουργίας της ΜΕΕ, μέσω αυτοαξιολογήσεων στο τέλος του έτους. Τα κριτήρια προς έλεγχο είναι:

1. Συμμόρφωση με τον Κανονισμό Λειτουργίας της ΜΕΕ
2. Ποσοστό υλοποίησης Ετήσιου Προγράμματος Εσωτερικών Ελέγχων
3. Συμμόρφωση με τις διαδικασίες και εργασίες ελέγχου που περιγράφονται στο Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων
4. Τήρηση τιθέμενων προθεσμιών κατά τις εργασίες ελέγχου ή παροχής συμβουλευτικών έργων από την ΜΕΕ
5. Ποσοστό υλοποίησης των διορθωτικών/βελτιωτικών ενεργειών που συμφωνήθηκαν με τους ελεγχόμενους

Ο τρόπος βαθμολόγησης της επίδοσης γίνεται βάσει της παρακάτω πενταβάθμιας κλίμακας

Ποσοστό υλοποίησης στόχου	Βαθμός	Χαρακτηρισμός Επίδοσης
άνω του 80%	5	Πολύ Καλή
μεταξύ του 65% και 80%	4	Καλή
μεταξύ του 50% και 65%	3	Μέτρια
μεταξύ του 30% και 50%	2	Χαμηλή
μικρότερη του 30%	1	Πολύ Χαμηλή

Αφού βαθμολογηθούν και τα πέντε κριτήρια με τον ανωτέρω τρόπο βαθμολόγησης βγαίνει ο μέσος όρος της βαθμολογίας και η ετήσια επίδοση της ΜΕΕ χαρακτηρίζεται με τον αντίστοιχο «Χαρακτηρισμό Επίδοσης» της 3^{ης} στήλης του πίνακα (από Πολύ Καλή έως Πολύ Χαμηλή).

Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης κοινοποιούνται στο τέλος του έτους στον πρόεδρο της ΡΑΣ μέσω αντίστοιχου κεφαλαίου στην Ετήσια Έκθεση της ΜΕΕ.